

HALK KÜTÜPHANELERİNİN KİTAPLARI HAKKINDA

Nejdet SANÇAR

Halk kütüphanelerine hangi çeşit kitapların alınacağı ve yine nelerin alınmayacağı, şüphesiz, kütüphaneci tarafından bilinir. Ancak bu bilmiş, Türkiye'miz için yeni olan bu müesseselerin kütüphaneciyi mühim bir meseleyle karşı karşıya bırakmasına engel olamıyor. Mesele şudur: Halk kütüphanelerine alınacak kitapların mahiyeti bellidir. Fakat, Türkiye'de yayınlanan bu cins eserlerden hepsi bu kütüphanelere alınmalı mı, yoksa bunlar arasında bir seçim yapılmalı mıdır?

Kitabın milli ve fikri terbiyedeki büyük rolü düşünülürse, halk okutulacak eserlerin, bu kütüphanelere gelişigüzel değil, dikkatli bir seçim sonunda alınmasının faydası teslim edilir.

Kitap, zamanımızın en kuvvetli telkin vasıtalarından birisidir. Bütün itibarla bu vasıtadan memleket hesabına faydalanmak, faydalanmayacak çalışmak ihmal olunamayacak bir vazifedir.

Bugün memleketimizde yayınlanmakta olup halk kütüphanelerine girecek mahiyetteki eserlerin hepsinin, halkın fikri ve milli terbiyesi geliştirecek şeyler olduğunu kimse iddia edemez. Sırf ticari maksatlarla yayınlanan eserler vardır. Kitabevlerinin vitrinlerini dolduran romanlar ve hikâye kitapları arasında, hiç bir edebî değeri bulunmayan fuhuş edebiyatı (!) ürünleri çoktur. Fakat daha mühimi, dünyanın her yerinde olduğu gibi, memleketimizde de, pek çok menfi propaganda kitabının yayınlanmakta olmasıdır. Büyük reklâmlarla halka, edebî eserler diye tanıtılan ve fakat aslında âdi propaganda kitapları olan bu yayınların, okuyanları fikren yabancı dâvalara hazırlamaktan başka gayesi ve hedefi yoktur.

Bunlar, bugünkü yayın hayatımızın gerçekleridir. Buna göre bu cins eserleri halk kütüphanelerine doldurup onları kitap meraklılarına okutmaktan, gerek okuyanlar ve gerekse —ve şüphesiz daha mühim olarak— cemiyet için, ne gibi bir fayda düşünülebilir?

Halk kütüphaneleri, halkın fikrî terbiyesinde oynayacakları rolün ehemmiyeti dolayısıyla, elbette ki ihmal olunamayacak müesseselerdir. Onun içindir ki bu müesseselere her cins kitap sokulamaz. Kitap, müsbet telkinler yaptığı ve insanların cemiyetlerine her bakımdan yararlı kimseler haline gelmelerine yardım ettiği takdirde faydalıdır. Böyle bir fayda, okunmasıyla okunmaması arasında büyük bir fark bulunmayan veya ihtiva ettiği fikirler dolayısıyla okuyanları cemiyetlerine zararlı insanlar haline getirmesi mümkün veya muhtemel eserler için düşünülebilir mi?

Sözün kısası şudur ki: Halk kütüphanelerinin rafları hem edebiyat, sanat ve bilgi bakımından, hem de memleketçilik cephesinden yararlı ve halkın fikir terbiyesinde müsbet tesir hasıl edecek mahiyette eserlerle doldurulmalıdır. Ahlâk bozucu, fikir yıkıcı ve bilhassa yabancı ideolojilerin propagandalarını yapan kitaplara, bu kütüphanelere asla yer verilmemelidir.

Bunu sağlayacak, elbette ki kütüphaneciler olacaktır. Bu itibarla Türk kütüphanecilerine bu konuda düşen vazife, halk kütüphanelerine alınacak eserlerin seçiminde çok dikkatli ve titiz davranmaktır. Aksi takdirde, dolayısıyla de olsa, kötü fikirlere hizmet edilmiş duruma düşülür. Şunu da unutmamalıdır ki, bunu bilmiyerek yapmak dahi, yapıyor veya yapanları sorumluluktan kurtaramaz. Çünkü kötü fikirlere hizmet etmek ile bilmiyerek hizmette bulunmak arasında fark olsa bile, bu, hiç bir zaman bir aydını tamamen temize çıkaramaz.